

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U ZADRU

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Zadru, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda i to Enke Moković, kao predsjednice vijeća, te Antuna Klišmanića i Dijane Grancarić, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Kristine Bikić, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv **I. optuženika MILANA JURJEVIĆA i dr.**, zbog kaznenog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje OKZRH), povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Zadru, broj KT-266/97 od 18. lipnja 1997. godine, nakon održane glavne i javne rasprava dana 24. svibnja 2011. godine i 08. lipnja 2011. godine, u nazočnosti zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Zadru Radovana Marjanovića, te I. optuženika Milana Jurjevića sa braniteljem Ivicom Ivanićem, odvjetnikom iz Zadra i branitelja II. optuženika Rikarda Perkovića, odvjetnika iz Zadra, a u odsutnosti II. optuženika Davora Tošića, dana 08. lipnja 2011. godine,

presudio je

Optuženici:

I. opt. MILAN JURJEVIĆ, sin pok. Ivana i majke Dragice rođene Matijević, rođen 20. siječnja 1968. godine u Zadru, općina Zadar, s prebivalištem u Obrovcu, Put Fortice br. 7., Hrvat, državljanin Republike Hrvatske, neoženjen, bez djece, pismen sa završenom osnovnom školom, vojsku služio 1989/1990. godine u Ljubljani, neosuđivan, protiv kojeg se ne vodi drugi kazneni postupak, *bio u pritvoru od 26. svibnja 1997. godine do 01. prosinca 1997. godine.*

II. opt. DAVOR TOŠIĆ, sin Ljubomira i majke Nade rođene Badža, rođen 07. studenog 1967. godine u Kninu, općina Knin, s prebivalištem u Stanišiću, Strossmayerova br. 122, Republika Srbija, Srbin, državljanin Republike Hrvatske i Republike Srbije, pismen sa završenom srednjom tehničkom školom, radi kao taksist, oženjen, otac jednog maloljetnog djeteta, vojsku služio u Puli 1986. godine, neosuđivan, protiv kojeg se ne vodi drugi kazneni postupak,

temeljem čl. 354. t. 3. Zakona o kaznenom postupku (dalje ZKP),

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

što da su dana 19. prosinca 1991. godine u Kruševu – predjelu zv. Karamarkuša, tijekom oružanog sukoba između bivše tzv. JA i srpskih paravojnih postrojbi i oružanih snaga Republike Hrvatske, kao pripadnici tzv. 4. lake obrovačke brigade vojske tzv. RSK, prihvativši i provodeći na privremeno zaposjednutom području velikosrpsku politiku vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, protivno čl. 3. t. 1.a Konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata iz 1949. godine, kao i protivno čl. 4. t. 2.a i čl. 13. t. 2. Dopunskog Protokola uz tu konvenciju, projektilima iz vatrenog oružja lišili života Hrvata Milu Brkića, pok. Kuzmana, rođ. 1911. godine u Kruševu, koji nije pružao nikakav otpor, na način da je najprije II. opt. Davor Tošić u Milu Brkića ispalio više metaka, a kada je oštećenik pao na zemlju i počeo jaukati i zapomagati, I. opt. Milan Jurjević iz svoje poluautomatske puške u Milu Brkića ispalio još tri projektila od čega je ovaj na mjestu ostao mrtav, a nakon toga su se u kamionu udaljili ostavivši mrtvo tijelo na mjestu zločina,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba sudjelovali u ubijanju civilnog stanovništva,

pa da su time počinili kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava – ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Temeljem čl. 123. st. 1. ZKP troškovi kaznenog postupka padaju na teret proračunskih sredstava.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Zadru je podiglo optužnicu pod brojem KT-266/97 od 18. lipnja 1997. godine protiv I. optuženika Milana Jurjevića i II. optuženika Davora Tošića, zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, koju optužnicu je neznatno izmijenilo nakon dokaznog postupka suprotno odredbi čl. 341. st. 1. ZKP zbog čega sud tu izmjenu i nije uzeo u obzir (l.s. 822).

Dana 25. lipnja 1997. godine izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Zadru donijelo je rješenje pod brojem Kv-135/97, temeljem čl. 290. st. 3. ZKP/93, da se II. optuženiku Davoru Tošiću, koji nije dostižan državnim tijelima Republike Hrvatske (dalje RH), sudi u odsutnosti (list spisa 74-75).

Kazneni postupak u kojem je osoba suđena u odsutnosti, a nastupila je mogućnost da joj se ponovo sudi u njezinoj prisutnosti, obnovit će se izvan uvjeta predviđenih u čl. 498. i čl. 510. ZKP/08, ako optuženik ili njegov branitelj podnesu zahtjev za obnovu postupka u roku od jedne godine od dana kad je optuženik saznao za presudu kojom je suđen u odsutnosti, a temeljem čl. 497. ZKP/08. Isto pravo optuženik ima i po čl. 6. st. 1. i 2.e/ 6. Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II), te po čl. 6. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

U dokaznom postupku ispitani su svjedoci Mirko Lukić i Dragica Jurjević, a uz suglasnost stranaka pročitani su iskazi svjedoka: Marije Šoša, Ivana Šoše, Marka Marića, Mladena Brajnovića, Josipa Basletića, Mande Josić, Krešimira Vrkljana, Branka

Dopuđe, Ane Jurjević, Nikole Dopuđa, Save Zelića, Aleksandra Milića, Stanka Mijića, Milorada Milića, Bore Čude, Marinka Ljubovića, Borislava Čude, Bogdana Gagića, Miloša Olujića, Radivoja Paravinje, Đorđe Jelića, Jovan Dopuđ, Nedeljka Vukšića, Miloša Oluića, Boška Gagića, Milenka Gagića, Radomira Paravinje, Milivoja Radmilovića, Petra Milića, Petra Nanića, Branka Paravinje, Milenka Dopuđa, Dragana Župana, Danice Jurjević, Grga Brkića. Također je uz suglasnost stranaka pročitana liječnička dokumentacija za I. opt. Milana Jurjevića, nalaz i mišljenje Psihijatrijske bolnice Vrapče i nalaz i mišljenje i iskaz dr. Vesne Franić u odnosu na I. opt. Milana Jurjevića, nalaz i mišljenje vještaka patologa dr. Josipa Dujelle i vještaka balističara Rade Stojadinovića dipl. ing., te njihovi iskazi i podnesci. Pročitana je socijalna anamneza za I. optuženika, zapisnik s očevida, te je izvršen uvid u fotodokumentaciju očevida, pročitana je vojna dokumentacija, smrtni listovi za Milu Brkića i Stojana Ušljebrku, rodni list za svjedoka Milenka Dopuđa, sina Nikole, te su pročitani kazneni podaci za optuženike, ispitan je I. optuženik, dok je obrana II. optuženika pročitana budući da mu se sudilo u odsutnosti.

Opći kontekst.

RH je prema Ustavu od 22. prosinca 1990. godine suverena država, a 15. siječnja 1992. godine je i međunarodno priznata. Zaključak Sabora RH od 08. listopada 1991. godine u t. 1. govori o oružanoj agresiji koja se vodi protiv RH.

Mjesto Kruševo graniči sa sjeverne strane sa Obrovcem i Jasenicama, sa istočne strane sa mjestima Bilišani, Zelengrad i Karin Gornji, a s južne strane sa mjestom Karin Donji.

Do 1991. godine u mjestu Kruševo je živjelo 1.611 stanovnika od toga je samo 80 osoba bilo srpske nacionalnosti. Mjesto Bilišane je nastanjeno isključivo srpskim stanovništvom, Zelengrad sa većinskim srpskim stanovništvom, a Karin Gornji i Karin Donji sa 100%-tnim srpskim stanovništvom.

Pobunjeni Srbi su u RH proglasili tzv. Srpsku autonomnu oblast Krajinu (dalje: SAO Krajinu) dana 21. prosinca 1990. godine kada je donijet Statut SAO Krajine, a prema Statutu SAO Krajina je oblik teritorijalne autonomije u sastavu RH. Dana 19. prosinca 1991. godine Skupština SAO Krajine je proglasila tzv. Ustav Republike Srpske Krajine (dalje RSK).

Polovicom rujna 1991. godine mjesto Kruševo je okupirano od strane pripadnika paravojnih postrojbi pobunjenih Srba i pripadnika bivše JNA, a RH je to mjesto oslobodila dana 05. kolovoza 1995. godine u vojno - redarstvenoj akciji "Oluja" (dalje „Oluja“).

Činjenično stanje.

Svjedok Mirko Lukić (list spisa 264-265, 708 i 814) je iskazao da je 1997. godine radio u PU zadarskoj, Odjel kriminalističke policije, Odsjeku za ratne zločine, te je obavljao obavijesne razgovore sa više osoba koje su se vratile na područje RH nakon „Oluje“, a među inim i sa I. opt. Milanom Jurjevićem. Prilikom obavljanja obavijesnog razgovora prema I. optuženiku nije koristio nikakvu prisilu i razgovor se odvijao normalno.

Razgovor se obavljao u Policijskoj postaji Obrovac, a sasvim sigurno je da je I. opt. Milan Jurjević boravio u Policijskoj postaji Obrovac oko 40 minuta prije nego što je započeo razgovor zato što je on morao doći iz Zadra u PP Obrovac.

Inače, bila je praksa da djelatnici Odjela krim. policije razgovaraju sa svim povratnicima koji su se vraćali na do tada okupirano područje, pa je tako bilo i sa I. optuženikom.

Svjedok Dragan Župan (list spisa 61, 113, 237 – 238, 722-723) je naveo da poznaje iz viđenja optuženike Milana Jurjevića i Davora Tošića, a poznao je i pok. Milu Brkića. Tijekom Domovinskog rata živio je u Obrovcu, ali su ga pripadnici srpske vojske odveli na prisilni rad u Rudnik u Modrino Selo kod Kistanja.

Čuo je da je Mile Brkić ubijen, a o tom događaju je njemu pričao evidentičarskladištar u „Dalmatinskim rudnicima boksita“ Marinko Ljubović, kojem je to ispričao Aleksa Milić, tehnički direktor rudnika, a inače rezervni oficir bivše JNA po činu major. Mile Brkić je navodno bio pokraden – odnijeli su mu ovce i on je išao to prijaviti miliciji u Obrovac, a kada se vraćao kući u Kruševu dočekali su ga „neki u uniformama na putu prema Kruševu“, a u toj grupi je bilo četvero ljudi, među kojima i sin Ljube Tošića- Davor Tošić. Druge detalje u vezi ovog događaja Marinko Ljubović mu nije pričao, a nije mu ni spomenuo da je tom događaju bio nazočan optuženi Milan Jurjević. U trenutku kada je njemu o ovom saznanju Marinko Ljubović pričao, Davor Tošić je bio u Modrinom selu na gradilištu Rudnika, te mu je Ljubović pokazao na Tošića, koji je bio od njih udaljen 3 – 4 metra i obučen u maskirnu uniformu SAO Krajine, i rekao mu: „...to je taj koji je ubio Brkića“.

Tada je mislio da je sin Ljube Tošića, Milu Brkića ubio iz osвете, jer je čuo da je „neki njegov Stojan Ušljebrka poginuo početkom Domovinskog rata u borbi za Kruševu“.

Za Milana Jurjevića zna da je tijekom rata radio u poduzeću „Bukovčanka“ u Obrovcu.

Prema Smrtnom listu Matičnog ureda Obrovac (l.s. 417) Stojan Ušljebrka, sin Svetozara, rođen 08. veljače 1961. godine je preminuo u Kruševu 02. kolovoza 1991. godine.

Svjedok Marinko Ljubović zvan „Braco“ (list spisa 368) je vezano za iskaz svjedoka Dragana Župana naveo kako se oni poznaju, ali da on sigurno nije Županu rekao da je Tošić ubio Milu Brkića, niti je njemu Aleksa Milić bilo što ispričao o ubojstvu Mile Brkića. Ne može objasniti zbog čega ga je Dragan Župan „u sve ovo upetljao“. Inače, za sebe navodi da je do „Oluje“ živio u Biovičinom Selu, a radio je „Dalmatinskim rudnicima boksita“ koje radno mjesto mu je bilo u Modrinom Selu, time da je najprije radio kao portir, pa bušač i jamski vozač. Na poslu mu je Dragan Župan bio poslovođa.

Poznaje i Aleksandra Milića zvanog Aleksa, koji je bio upravitelj pogona Rudnika u Modrinom Selu, a moguće da je 1991. godine bio i tehnički direktor.

Svjedok Aleksandar Milić, zvan „Aleksa“ (list spisa 364-366) je naveo da je do „Oluje“ živio u Žegararu, a radio je u „Dalmatinskim rudnicima boksita“ koji su se nekada zvali „Jadral“ Obrovac, pogon mu je bio u Modrinom Selu te je obnašao dužnost tehničkog direktora.

Ne poznaje I. opt. Milana Jurjevića, ali mu je poznavao pokojnog oca, jer je radio zajedno sa njim. Za I. optuženika je čuo da je tijekom rata bio u radnoj obvezi u „Bukovčanki“. Poznaje II. opt. Davora Tošića, ne zna kojoj je vojnoj formaciji pripadao tijekom rata, ali ga je po selu viđao u uniformi na kojoj nije imao neki čin, a nikad nije vidio da je sa sobom imao neko naoružanje.

Poznaje i svjedoka Dragana Župana i na radnom mjestu u Rudnicima on je bio Draganu Županu nadređeni u poslu. Poznaje i svjedoka Marinka Ljubovića i dopušta mogućnost da je Ljuboviću rekao da je ubijen Mile Brkić iz Kruševa, ali sigurno mu nije rekao da ga je ubio Davor Tošić. Potvrđuje da je navod svjedoka Dragana Župana točan kada za njega kaže da je on tijekom rata imao automobil i da se kretao po selima obrovačke općine, pa dozvoljava da je upravo u takvim obilascima saznao poslije 3 - 5 dana od događaja za ubojstvo Mile Brkića, a čuo je da je lokacija ubojstva „negdje kod rudnika boksita u Kruševu“. Siguran je u to da je za ubojstvo Mile Brkića saznao nakon što je isti pokopan i koliko on zna njega je zakopala ekipa Teritorijalne obrane ili Crvenog križa koja je bila zadužena za asanaciju terena.

Poznavao je i Stojana Ušljebrku, on je iz Žegara i ubijen je u prvim borbenim akcijama u Kruševu 1991. godine, a siguran je da pokojni Stojan Ušljebrka sa II. opt. Davorom Tošićem nije bio u rodu.

Poznaje i svjedoke Savu Zelića i Milorada Milića jer su oni radili u Rudnicima, bili su rukovatelji radnih rudarskih strojeva, a povremeno su bili i u vojnoj formaciji - 4. lakoj obrovačkoj brigadi.

- Osobe koje je spomenuo u obrani pred istražnim sucem I. opt. M. Jurjević da su bile sa njim kad je pucao i usmrtio pok. Milu Brkića, su Sava Zelić, Jovo Dopuđ i Milorad Milić i isti su ispitani.

Svjedok Sava Zelić zvani „Sakan“ (list spisa 366-367) je naveo da je iz Žegara zaseok Bogatnik, te da je do „Oluje“ tamo živio, a tijekom rata je bio pripadnik 4. lake obrovačke brigade i sjeća se da mu je zapovjednik bio među ostalima i Radivoj Paravinja. Siguran je da nitko drugi tko ima isto ime i prezime kao i on, nije bio pripadnik 4. lake obrovačke brigade, jer u Žegarima nema nijedan Sava Zelić osim njega. Doduše, bio je još jedan čovjek istog imena i prezimena, ali je umro prije 3 – 4 godine, a inače je bio bolestan na živce, rođen je 1953. godine i nije bio nikad pripadnik neke vojne formacije.

Poznaje II. opt. Davora Tošića i on je bio običan vojnik u 4. lakoj obrovačkoj brigadi, a ne sjeća se da je I. opt. Milan Jurjević bio u 4. lakoj obrovačkoj brigadi i prvi put ga je u životu vidio u sudskom hodniku.

Za II. opt. D. Tošića dopušta kao mogućnost da je kao pripadnik 4. lake obrovačke brigade vozio vojni kamion „Deutz“, „ali vozili su ga svi“.

Nije mu jasno zbog čega ga je I. opt. M. Jurjević u obrani spomenuo, jer on nije bio na licu mjesta usmrćenja pok. Mile Brkića i o tome ne zna ništa, a inače se on u životu nije ništa zamjerio Milanu Jurjeviću.

Budući da I. optuženik u obrani pred istražnim sucem spominje da je s njima bio i Jovo Dopuđ, moguće da je to ustvari Jovan Dopuđ zvani Jovo, koji je bio jedno vrijeme

„komandir 4. lake obrovačke brigade, završio je neku vojnu školu, bio je rezervni oficir, i komandant Štaba TO Obrovac“.

Pozna je Stojana Ušljebrku on je iz Žegara i zna da je ubijen na početku rata 1991. godine u Kruševu, te zna da nije bio rođak II. opt. Davoru Tošiću, ali su se poznavali.

Svjedok Milorad Milić (list spisa 367) je naveo da je iz Žegara, zaseok Bogatnik gdje je do „Oluje“ živio. Tijekom rata je imao radnu obvezu u Rudniku u Modrinom Selu, a povremeno je bio mobiliziran u 4. laku obrovačku brigadu.

Ne poznaje I. optuženika, a niti II. optuženika, a Jovu Dopuđa iz Kruševa i Savu Zelića poznaje iz viđenja.

Ništa ne zna o smrti Mile Brkića, a poznavao je Stojana Ušljebrku i zna da je ubijen na početku rata.

Svjedok Jovan Dopuđ, zvani Jovo, sin Petra (list spisa 490-494, 501-505) je naveo da je rođen u Kruševu, a u 1991. godini je bio komandant bataljona JNA i to 180. motorizirane brigade, a bio je i pričuvni major JNA i bio je mobiliziran u 3. motorizirani bataljun 180., te je istovremeno bio komandant Štaba TO Obrovac, dakle, i dana 19. prosinca 1991. godine.

Za smrt Mile Brkića doznao je 4 – 5 dana od ubojstva od sada pokojnog Nikole Dopuđa koji mu je rekao da je sahranio Milu Brkića, a njegovo tijelo je našao uz cestu na Karamarkuši. Nikola Dopuđ mu je prenio da je Mile Brkić ubijen iz vatrenog oružja, ali nije opisivao rane, niti po broju, niti po izgledu, a rekao mu je da ne zna tko ga je ubio. Pomoćniku zapovjednika Štaba za sigurnost, čije ime sada ne zna, izdao je nalog da istraži taj slučaj u okviru njihove jedinice, ali rezultata nije bilo, osim što je utvrdio da je onoga dana kad je Mile Brkić ubijen isti išao u Obrovac i na povratku je ubijen. Naknadno je on obaviješten da je policija izvršila uviđaj u vezi tog ubojstva.

I. opt. Milan Jurjević nikada nije bio pripadnik njegove jedinice niti bilo kakve jedinice u RSK, već je proveo cijelo vrijeme rata kao djelatnik u poduzeću „Bukovčanka“ u Obrovcu. Prema tome, nije mogao biti pripadnik 4. lake obrovačke brigade, kao što se to tvrdi u optužnici, jer 19. prosinca 1991. godine 4. laka obrovačka brigada nije bila ni oformljena, budući da se formirala tek 1992. godine, a on to pouzdano zna, jer je bio komandant te brigade.

Za II. opt. Davora Tošića zna da je bio pripadnik TO Obrovac, a misli da ga je početkom prosinca 1991. godine istjerao iz jedinice i oduzeo mu oružje iz razloga što se dva puta napio. Inače stožer TO Obrovac je bio smješten u Osnovnoj školi „Tin Ujević“ u Kruševu. Može reći da je potpukovnik Radivoj Paravinja, koji je 1991. godine bio potporučnik, došao u Obrovac tek nakon što se formirala 4. laka obrovačka brigada, misli početkom svibnja 1992. godine.

Prema Naredbi Kriznog štaba općine Obrovac broj 7/91 od 06. 08. 1991. godine vidljivo je da je za komandanta 3. motoriziranog bataljona postavljen Dopuđ Jovo odlukom komandanta Kriznog Štaba općine Obrovac (l.s. 480 i 749).

Svjedok Radivoj Paravinja, sin Đure (list spisa 453-455) je naveo da je on profesionalno vojno lice, te se javio po naređenju u vojsku RSK krajem svibnja ili

početkom lipnja 1992. godine, a od 01. rujna 1993. godine do 04. kolovoza 1995. godine je bio zapovjednik 4. lake obrovačke brigade. Zapovjedništvo te brigade je bilo smješteno u Obrovcu. Mijenjali su lokacije, no međutim otkada je on preuzeo dužnost zapovjednika, zapovjedništvo nije nikad bilo smješteno u Osnovnoj školi „Tin Ujević“ u Kruševu.

Kad je došao u Obrovac, najprije je postavljen za operativnog oficira u 4. lakoj obrovačkoj brigadi koja je nastala od 3. bataljona 92. motorizirane brigade JNA.

U brigadi je bio i II. opt. Davor Tošić, i zna da je bio u artiljerijskoj bateriji, a nije siguran da li je bio i I. opt. Milan Jurjević. Za njega je naknadno saznao, nakon poziva za svjedočenje, da je Milan Jurjević radio u „Bukovčanki“ kao transportni radnik, te da je bio na nekim mjesnim stražama.

U 4. lakoj obrovačkoj brigadi je bilo barem 50 – tak kamiona marke „TAM“ tzv „Deutz“, a svaki kamion su vozili barem 1 -2 vozača, a da li je i Davor Tošić vozio kakav kamion, on to ne zna.

Na obranu I. opt. Milana Jurjevića koju je iznio pred istražnim sucem, je iskazao da u prosincu 1991. godine on nije bio u Hrvatskoj već na hercegovačkom dijelu, i nije mu jasno zašto ga I. opt. Jurjević uopće spominje.

Prema Potvrdi Ministarstva obrane, Sektora za ljudske resurse Republike Srbije od 08. lipnja 2009. godine koju je priložio II. optuženik putem branitelja (list spisa 479 i 520) proizlazi da je u službenim evidencijama koja se vodi u Upravi za kadrove navedenog Ministarstva, utvrđeno da je naredbom komandanta sjeverno-dalmatinskog korpusa od 01. rujna 1993. godine Radivoj Paravinja, sin Đure, artiljerijski potpukovnik, određen za komandanta 4. lake brigade sjeverno-dalmatinskog korpusa, garnizon Benkovac (Obrovac) od 01. rujna 1993. godine.

Svjedok Branko Paravinja, sin Jovana (list spisa 700-702) je naveo da je inženjer civilne zaštite, a u prosincu 1991. godine je radio na poslovima stručnog suradnika za poslove civilne zaštite.

Pozna je I. opt. Milana Jurjevića, poznavao je njegovog oca Ivana. Ne poznaje II. opt. Davora Tošića. Nije poznavao pok. Milu Brkića.

Poznato mu je da je mjesto Karamarkuša udaljeno od Obrovca nekih 6 – 7 kilometara.

Poznavao je Milivoja Radmilovića, ne zna tko je Petar Milić i Petar Nanić, dok je Jovu Majstorovića dobro poznavao.

1991. godine je bio načelnik Štaba Civilne zaštite TO Obrovac, te je pod svojom komandom imao jednu četvu civilne zaštite, oko 120 ljudi. U periodu studeni – prosinac 1991. godine njihova četa je bila smještena u kući Renata Tomljenovića. Ne sjeća se da je dao nalog Petru Naniću, Petru Miliću i Milivoju Radmiloviću da pokapaju bilo čiji leš, pa tako ni leš Mile Brkića.

Poznavao je Mirka Berbera zvanog „Žilavi“ i poznato mu je da je taj čovjek umro prije 10 – tak godina u Srbiji.

- Sud je došao do podataka o većini osoba koje su po nalogu nadležne osobe Civilne zaštite TO Obrovac pokopale pok. Milu Brkića, a to su: Milivoj Radmilović, Petar Milić i Petar Nanić, koji su ispitani kao svjedoci.

Svjedok Milivoj Radmilović zvan „Mićo“ (list spisa 597-599 i 608-609) je naveo da je bio u Civilnoj zaštiti TO Obrovac, a zna da mu je nadređeni bio izvjesni Paravinja, čije ime ne zna točno, zna da je rođen 1960. godine i da mu je ime oca Joco, te je radio kao referent u općini (očito se radi o svjedoku Branku Paravinji, sinu Jovana, rođenom 1960. godine u Bilišanima). Sa njim u Civilnoj zaštiti su bili Petar Milić, pok. Todora iz Bogatnika, Petar Nanić iz Žegara, Pajo Vukčević iz Žegara, Čedo Dagela i Blajo Grozdanić koja potonja dva su, u međuvremenu, umrla, a čini mu se da je bio još i Pajo Dopuđ koji je imao trgovinu u Kruševu. Bile su još neke osobe iz Muškovaca, ali se njihovih imena ne može sjetiti. Kao pripadnik te Zaštite dužio je naoružanje, a zadaća mu je bila osiguravati mostove npr. čuvali su manastir Krupu, sahranjivali su leševe. U drugoj polovici mjeseca prosinca 1991. godine Civilna zaštita je bila smještena u kući Renata Tomljenovića u predjelu koji se zove Burevača, a to je između Kruševa i Obrovca (vidljivo na fotografijama fotodokumentacije očevida broj OKTR 95/10, fotografije od 1-3).

Sjeća se da je negdje polovicom prosinca 1991. godine kod kuće Renata Tomljenovića došao pješice Mile Brkić, odjeven u „nekakvom jadnom mantiliću“, nije bio naoružan, nije imao nikakvu uniformu na sebi, bio je civil, stariji čovjek. Rekao mu je da su mu vojnici RSK zapalili sjeno, kuću i da to ide prijaviti u miliciju u Obrovac. On je znao da je Mile Brkić Hrvat iz Kruševa te da su u to vrijeme Hrvati napustili Kruševo, a iz priče pok. Mile je shvatio da je i on bio u Zadru, ali se vratio u svoju kuću.

Kako su se u blizini našla dva policajca sa policijskim vozilom, oni su odvezli Milu Brkića do Stanice milicije Obrovac, te su ga vratili kod kuće Renata Tomljenovića poslije 20-tak minuta. Mile Brkić mu je rekao da je bio u Stanici milicije i da je podnio prijavu o paljenju kuće i sijena, a da mu je policija rekla kako će mu štetu platiti Croatia osiguranje, a „ja sam u sebi pomislio kako neće, ali nisam mu to rekao“.

Pitao ga je da li nešto želi pojesti, a onda je kod gospođe od Tomljenovića pitao da im da hranu, te zajedno sa Milom pojeo, popili su po čašu vina (mjesto vidljivo na fotografijama fotodokumentacije očevida broj OKTR 95/10, fotografije od 4-11), nakon čega se Mile uputio kući. Već je bio sumrak kad je Mile Brkić krenuo pješice prema kući u Kruševo.

Nakon što je Mile Brkić otišao prema svojoj kući u Kruševo, kod kuće Renata Tomljenovića je naišao Mile Berber zvan „Žilavi“, po nacionalnosti Srbin iz Bilišana, a bio je u to vrijeme u nekoj vojnoj formaciji koja je bila stacionirana u Kruševu. Bio je odjeven u uniformu i imao je automatsku pušku, moguće i poluautomatsku, ali zna da je puška imala drveni kundak sa iskrivljenim okvirom. Siguran je da je Mile Berber zvan „Žilavi“ vidio Milu Brkića da ide pješice prema Kruševu, te je krenuo također pješice prema Kruševu, a tada je otprilike Mile Brkić odmaknuo oko 400 metara od kuće Renata Tomljenovića.

Nakon što je Berber krenuo pješice za Milom Brkićem on i neki ostali iz Civilne zaštite su vojnim kamionom „Deutz“ krenuli kući u Žegar, a to je moglo biti oko pola sata nakon što je Mile Brkić krenuo prema Kruševu. Za to vrijeme, od kad je Mile Brkić krenuo prema Kruševu i prije nego su oni krenuli kući u Žegar, on nije čuo nikakav pucanj, a nije vidio da je tada cestom prolazio ikakav kamion TO Obrovac.

Ujutro su ponovno došli kod kuće Renata Tomljenovića i tada im je nadređeni Paravinja (očito Branko Paravinja, sin Jovana) rekao da je Mile Brkić ubijen na predjelu kod Rudnika, kod stare ceste koja je nekada vodila za Obrovac (predio zvani Karamarkuša). Tada je moglo biti oko 08,00 sati. Međutim kaže i to da i nije posve siguran da li im je to saopćio nadređeni Paravinja ili mu je netko drugi bio u to vrijeme nadređeni, jer su se zapovjednici mijenjali. Rečeno im je da idu u ambulantu u Obrovac uzeti deke i sahrane Milu Brkića. Sjeća se da je u Civilnoj zaštiti bio jedan Dopuđ koji je imao trgovinu u Kruševu i rekao je da zna gdje je grobnica Mile Brkića, tako da su znali gdje će pokopati Milu Brkića.

Leš je na predjelu Karamarkuša pronašao upravo on i tada je zviždukom pozvao ostale da dođu, pa su tijelo zamotali u deku i položili ga u vozilo „Tamić“. Kad su tijelo polijegali na deku sjeća se da su mu jednu nogu morali ispraviti, jer je bila ukočena. „Tamićem“ je upravljao Jovo Majstorović koji je inače radio u „Dalmatinskim rudnicima boksita“ čije je bilo vozilo „Tamić“, te su Milu Brkića u Kruševu sahranili u njegovu grobnicu, a izvjesni Dopuđ im je pokazao grobno mjesto.

Sjeća se da je tijelo pok. Mile Brkića ležalo na boku, ne zna kojem, nije zagledao rane na njegovom tijelu, ali se sjeća da su u džepu mantila pronašli njegovu osobnu iskaznicu. Nije uočio nikakve čahure oko tijela, „ali nismo mi to ni tražili niti razgledavali oko tog mjesta“. Po njegovoj procjeni mjesto gdje je pronašao leš Mile Brkića je udaljeno od kuće Renata Tomljenovića nešto više od 1 km. U sudnici je iskazao da nije siguran da li će na licu mjesta moći pokazati tačno mjesto gdje je pronašao leš, ali će sigurno moći približe pokazati lokaciju.

Njemu nije poznato da bi netko od službenih osoba utvrdio smrt pok. Mile Brkića, ali oni iz Civilne zaštite nisu zvali doktora, ne sjeća se da je bilo tko iz Stanice milicije Obrovac dolazio na lice mjesta, sačinio nekakav zapisnik, snimio tijelo, a niti je tko od vojne policije dolazio na lice mjesta.

Na predočeni iskaz svjedokinje Marije Šoša, svjedok je iskazao da je vjerojatno Dopuđ koji je zajedno sa njima sahranio pok. Milu Brkića upravo Nikola Dopuđ kojeg spominje svjedokinja Marija Šoša.

Svjedok iskazuje da je „hiljadu posto siguran da je Mile Berber ubojica Mile Brkića, to smo pričali i na groblju kad smo sahranjivali Milu...da sam ja znao da će ovaj Berber ubiti pok. Milu bio bih ja njega zadržao...“

Za Radivoja Paravinju zna da je došao iz JNA i bio je u vojnim formacijama, nije bio u Civilnoj zaštiti.

Za I. opt. Milana Jurjevića može reći da isti nije bio u Civilnoj zaštiti TO Obrovac, a čuo je da je on utovarivao i istovarivao robu u poduzeću „Bukovčanka“. Ne poznaje II. opt. Davora Tošića i siguran je da on nije bio u Civilnoj zaštiti.

Obzirom na ovakav iskaz svjedoka Milivoja Radmilovića, obavljen je očevid na licu mjesta pronalaska pozicije gdje je ovaj svjedok našao tijelo pok. Mile Brkića i to dana 11. svibnja 2010. godine (*zapisnik o očevidu, l.s. 608-609, fotodokumentacija očevida i skica lica mjesta*).

Svjedok Milivoj Radmilović je pokazao mjesto gdje je našao leš Mile Brkića pored stare neasfaltirane ceste Obrovac – Kruševo sa čije južne strane su barake „Dalmatinskih rudnika boksita“, a sa sjeverne strane ceste u krugu oko 50 metara svjedok se prisjeća da je našao leš, time da je teren trenutno obrastao „grabićima“, a to mjesto je udaljeno od kuće Renata Tomljenovića 1600 metara (vidljivo na fotografijama fotodokumentacije očevida broj OKTR 95/10, fotografije od 12-19).

Nakon što je svjedok pokazao mjesto pronalaska leša, pirotehničari Joško Rogić i Eugen Tissauer iz PU zadarske, Odjel policije, Grupa za PE zaštitu (l.s. 744) su izvršili pretragu terena sa dva metaldetektora (Vallon) tvorničke oznake VMM3 i VMH3CS, koji detektori isto reagiraju zvučnim signalom na puščane i pištoljske čahure.

Nakon sat vremena pretrage terena, pronađene su u mahovini, travi i niskom raslinju dvije čahure, potom još jedna, a onda još dvije koje na dancetu imaju oznaku IK 1972. Svaka čahura je označena strelicom i rednim brojevima 3, 4, 5, 6 i 7 (vidljivo na fotografijama fotodokumentacije očevida broj OKTR 95/10, fotografije od 20-47 i Situacijski plan). Nakon pronalaska čahura svjedok Radmilović je iskazao da je moguće kako je upravo to mjesto gdje su pronađene čahure, mjesto gdje je on pronašao leš Mile Brkića, pa je isti pokazao poziciju leša (l.s. 619). Čahura broj 3 pronađena je na 17,70 metara od Početne točke mjerenja (dalje: PTM) u smjeru sjevera, koja PTM je 40 metara od sjevernog ruba ceste. Čahura broj 4 pronađena je na 17,50 metara od PTM u smjeru sjevera i 70 cm lijevo. Čahura broj 5 pronađena je na 18 metara od PTM u smjeru sjevera i 90 cm lijevo. Čahura broj 6 pronađena je na 20 metara od PTM u smjeru sjevera i 10 cm lijevo. Čahura broj 7 pronađena je na 18,20 metara od PTM u smjeru sjevera i 190 cm desno. Položaj mrtvog tijela pok. Mile Brkića kojeg je na licu mjesta pokazao svjedok Milivoj Radmilović je na oko 22 metara od PTM.

Svjedok Petar Milić (list spisa 610-612, 615-616) je naveo da je bio od 1990. godine pa dalje u Civilnoj zaštiti, a Štab te Civilne zaštite je bio u Obrovcu. Kao pripadnik te Zaštite je imao oružje.

Poznavao je pok. Milu Brkića. Sjeća se da je 1991. godine bio sa kolegama iz Civilne zaštite u kući Renata Tomljenovića i moglo je biti oko podne kada je vidio da je pješice došao Mile Brkić, te mu je rekao da ide u Obrovac na policiju prijaviti da mu je zapaljeno sjeno.

On je potom otišao zajedno sa još nekima iz Civilne zaštite autom u Zelengrad, te su se ponovno vratili kod Tomljenovića kuće i tada im je netko rekao da je ubijen Mile Brkić i to pored stare ceste za Kruševo među grmićima te da ga idu pokopati. Ne zna tko mu je u to vrijeme bio nadređeni, niti tko mu je rekao gdje je leš Mile Brkića osim što zna da je dobio „nalog od komande da se pokapa i to je to“. Kad su pronašli leš stavili su ga u deku i kamionom odvezli na groblje te ga sahranili u njegov grob, a netko im je rekao koja je grobnica od Mile Brkića.

Mjesto gdje je bio leš pok. Mile Brkića je u blizini baraka Dalmatinskih rudnika boksita, 20-tak metara od stare ceste Kruševo – Obrovac prema sjeveru. Leš Mile Brkića je bio na leđima, odjeven u civilnu odjeću, na sebi je imao mantil, a bio je u nekom trnju, žbunju. Ne može opisati rane na tijelu jer nije gledao, kao što nije gledao ni teren na mjestu gdje je bio leš, pa tako nije vidio čahure.

Svjedok Petar Nanić (list spisa 613-614, 617-618) je naveo da je bio u Civilnoj zaštiti, Štab im je bio u Obrovcu u zgradi općine, na početku im je zapovjednik bio

izvjesni Paravinja iz Bilišana Donjih (očito svjedok Branko Paravinja, sin Jovana iz Bilišana).

Nije poznao pok. Milu Brkića i nije ga vidio živog, ali se sjeća da ga je pokapao, a o tom događaju se sjeća da je „bila zima, jutro, kad je došao u komandu i tada mu je rečeno da trebaju pokopati leš koji je 20-tak metara od stare ceste za Kruševo“, a leš su trebali pokopati u Kruševu u grobnicu „njegove kćeri, a grobno mjesto ima željezna vrata“. Koliko je on shvatio Mile Brkić je ubijen „prethodne noći, a mi smo ga ujutro došli pokopati po zapovjedi komande“.

Sjeća se da su zajedno sa njim u pokapanju sudjelovali Milivoj Radmilović, Petar Milić i Pajo Vukčević, a ostalih se ne može sjetiti, ali zna da su na lice mjesta išli poluteretnim vozilom u kojem su imali deke za sahranu, te se ne sjeća tko je prvi pronašao leš, ali zna da je leš bio u civilnoj robi. Leš je bio položen na leđa u „kršiću“, a ostalo mu je u sjećanju da je imao biljege metaka – prostrjelnu ranu na desnom dlanu i jednu, dvije, tri rane. Ne sjeća se drugih rana na tijelu, niti čahura, jer on to nije zagledao. Netko je rekao da je to Mile Brkić iz Kruševa, a čuo je da je Mile Brkić taj dan kad je bio ubijen bio u Obrovcu na policiji prijaviti da mu je kuća „loša i isprevrćana“, jer se Mile Brkić dan ranije vratio iz Zadra u svoju kuću u Kruševo.

Nema nikakvih saznanja o tome tko je ubio Milu Brkića.

- Tijekom postupka je spomenuto da su u vezi sahrane pok. Mile Brkića nekakvih posrednih saznanja imali svjedoci Marija Šoša, Ivan Šoša, zvani Dane, Marko Marić, te svjedok Milenko Dopuđ, sin pok. Nikole, pa su isti i ispitani.

Svjedokinja Marija Šoša (list spisa 62) je domaćica iz Kruševa i navela je da je poznavala Milu Brkića koji je iz njezinog sela, a kako je njezin muž Šime teško bolestan, ostali su živjeti u Kruševu i nakon okupacije od strane Srba sve do siječnja 1992. godine kada su uspjeli pobjeći preko Obrovca za Beograd, a zatim u Sarajevo, te potom u Split i onda u Zadar gdje su se smjestili kod djece.

Za vrijeme dok su živjeli u Kruševu nisu izlazili iz kuće, pa samo po priči od Nikole Dopuđa zna da je Mile Brkić ubijen na Karamarkuši „na onoj staroj cesti“, te je navodno Nikola Dopuđ „preuzeo od četnika tijelo Mile Brkića koji su ga htjeli bilo gdje sahraniti govoreći im da je Mile Brkić njegov rođak, pa ga je on i sahranio na groblju Sv. Juraj u Kruševu“. Njoj Nikola Dopuđ nije govorio tko je ubio Milu Brkića „jer je onda bio veliki strah pa se nismo usudili ništa pitati“. Ne zna kada je točno ubijen Mile Brkić, ali misli da je to pred Božić 1991. godine, a njima je Nikola Dopuđ pričao o pokapanju Mile Brkića odmah poslije Božića 1991. godine.

Svjedok Ivan Šoša, zvani Dane (list spisa 63) je naveo da on živi u Kruševu i da je njemu u kuću na pravoslavnog Sv. Nikolu, a to je 19. prosinca 1991. godine, došao Mile Brkić oko 10,00 sati, bio je ustrašen, a rekao mu je da su ga „četnici od njegove kuće poslali k meni“. Rekao je da su mu zapalili sijeno, a da su četnici ostali pretresati kuću. Pomislio je kako to neće dobro završiti čim ga tjeraju, a zbog toga je i on u opasnosti, pa mu je savjetovao neka se skloni i neka se ne vraća u Kruševo „ili da ode u onu njihovu miliciju i da prijavi ovo što su mu ovi napravili, jer je on imao neke poznate u miliciji“. Požalio mu se da nema novaca pa mu je on dao 500 srpskih dinara „da ima da se skloni nekuda“. Mile Brkić je otišao i poslije toga ga više nije vidio.

Četiri dana poslije toga susreta u njegovu kuću je došao Srbin Nikola Dopuđ, zvani Ćiran, također iz Kruševa, pa mu je rekao da ima već četiri dana kako su Milu Brkića sahranili na katoličkom groblju u grobnicu, a pri tome da mu je pomogao Bore Čude koji da je vozio „Tamić“ Poduzeća za ceste. Taj Nikola Dopuđ je bio u rodu sa pok. Milom Brkićem.

Svjedokinja Dragica Jurjević, majka I. optuženika (list spisa 66, 114, 139, 708 i 814) je navela da je u vrijeme inkriminiranog događaja njezin sin radio u poduzeću „Bukovčanka“ u Obrovcu, a u 1992. godini je nosio „neke vojne hlače i neku staru pušku.“ Njegova radna jedinica se zvala Civilna zaštita i išao je na straže „sa drugim ozbiljnijim ljudima“. Kaže da ne može shvatiti zašto je njezin sin rekao to što je rekao na policiji „samo vas pitam da li vam je kazao da su ga u policiji maltretirali i prisiljavali da takvo nešto prizna“.

Svjedokinja Danica Jurjević (list spisa 64 i 114) je kćer pok. Mile Brkića, te je iskazala da je živjela u Kruševu, ali da je sa obitelji morala pobjeći 11. rujna 1991. godine kada je Kruševo okupirano, „morali smo pobjeći do četnika“. Živjela je potom u izbjeglištvu u naselju Punta Skala u Petrčanima kod Zadra. Njezin otac Mile Brkić je ostao u svojoj kući u Kruševu, jer je imao dosta stoke pa ju je htio sačuvati. Sve što zna o njegovoj pogibiji zna po priči mještana Ivana i Marije Šoša koji su Kruševo napustili nekoliko mjeseci kasnije od nje. Zna da je smrtno stradao od puške na predjelu Karamarkuša onog dana kad je bio kod Ivana Šoše, zvanog Dane, te da ga je pokopao Nikola Dopuđ. Nije čula tko je ubio njezinog oca.

Svjedok Grgo Brkić (list spisa 138, 234) je sin pok. Mile Brkića, te je iskazao da je napustio Kruševo 8 dana prije „nego što je osvojeno od četnika“, a to je bilo 11. rujna 1991. godine. Otac mu je ostao u Kruševu, a imao je puno stoke i sve je to odneseno prije nego što je ubijen. O tome da mu je otac stradao saznao je iz novina oko Nove godine 1992. O samoj smrti svoga oca ima samo saznanja na nivou rekla – kazala, pa je tako čuo da su mu odagnali jedno tele dan prije nego što je ubijen, a na dan kad je ubijen da je išao u Obrovac kod liječnika i da su ga sustigli i ubili. Po nekoj drugoj verziji je čuo da je išao na policiju prijaviti „ovo što su mu učinili“ i da su ga na predjelu Karamarkuša njih 4 – 5 ubili.

Također je čuo da je Nikola Dopuđ zvani Ćiran sahranio njegova oca, te da je iskazao kako je policija iz Knina izašla na lice mjesta.

Svjedok Marko Marić, zvani „Markica“ (list spisa 65) je kao stariji čovjek ostao živjeti u Kruševu, „nisam mogao izbjeći iz sela nakon okupacije“. Čuo je da je Mile Brkić ubijen na predjelu Karamarkuša, ali nije čuo tko je to učinio i na koji način. To su pričali čobani, a kasnije je to čuo i od Nikole Dopuđa koji da je sahranio pok. Milu jer da mu je rod.

Svjedok Milenko Dopuđ, sin pok. Nikole (list spisa 550-551, 554-557) je naveo da se rodio u Kruševu i sve do „Oluje“ živio je u Hrvatskoj u Obrovcu, a onda u Srbiji i sada živi u Baru u Crnoj Gori.

Bio je pripadnik oružanih formacija RSK, poznavao je I. opt. Milana Jurjevića jer je isti bio skladištar u firmi u kojoj je i on radio, a II. opt. Davora Tošića ne poznaje.

Pok. Milu Brkića je dobro znao, on je bio bliski rođak njegova oca, živio je u Kruševu, a poznao mu je i obitelj. Sva njegova obitelj je izbjegla iz Kruševa, „ali Mile je ostao u Kruševu, nije htio ići“.

Kad se vratio kući u Kruševo poslije 40 dana provedenih na bojišnici majka i otac su mu rekli da je Mile ostao u kući, a da je mlađe stanovništvo napustilo Kruševo, tako da je u Kruševu ostalo samo 5 – 6 starijih ljudi u selu i njegovi roditelji Nikola i Jeka Dopuđ.

Kad se drugi put vratio sa položaja sa Velebita, otac mu je rekao da već tri dana kod njih ne dolazi Mile Brkić pa je on pošao do njegove kuće, ali ga nije našao, a kuća je bila „razvaljena, razrušena i sve odneseno iz nje“. Poslije nekih 7 dana otac mu je rekao da je Civilna zaštita TO Obrovac našla tijelo Mile Brkića na jednom raskrižju dva seoska puta iznad Obrovca i da ga je ta Civilna zaštita pokopala u njegovoj grobnici u Kruševu, a njegov otac je sudjelovao u toj sahrani. Pored tijela Mile Brkića da je nađen i njegov štap kao i njegov pas.

Zna da je sahranu obavilo „puno ljudi“, ali nema saznanja da je u sahrani Mile Brkića sudjelovao i Borislav Čude zvani „Bore“ sin Đure, koji je njegov zet jer je oženio njegovu sestru Mirjanu.

On je samo po priči čuo, pa i od svog pokojnog oca, da je Milu Brkića ubio neki Mile Olujić zvani „Žilavi“ (očito Berber), Srbin, koji je u međuvremenu umro na Kosovu, „zbog penzije, jer je tada u Obrovcu mogao penziju primati samo Hrvat, a ovaj Mile Brkić je bio u Obrovcu podignuti penziju i iz Obrovca je krenuo kući...“

Svjedok Radomir Paravinja, sin Stevana (list spisa 584-591, 636-644) je naveo da je rođen u Obrovcu i da je u ljeto 1991. godine sa firmom koja je izvodila radove u Ljigu otišao u Srbiju, a zatim je prešao raditi u Čačak, a onda u Kovin gdje je bio sve do 2007. godine. U prosincu 1991. godine nije bio u Obrovcu i nije bio vojni obveznik, pa nije bio ni član grupe za asanaciju terena pri TO Obrovac, kako je to spomenuo svjedok Miloš Olujić, sin Marka.

Svjedok Borislav Čude zvani „Bore“ (list spisa 384-385) je naveo da se rodio u Zatonu Obrovačkom gdje je živio do „Oluje“ – 05. kolovoza 1995. godine, a onda je izbjegao u Srbiju odakle se vratio prije tri godine. Do „Oluje“ je radio kao poslovođa na održavanju cesta u Sekciji za ceste SAO Krajine Knin i raspolagao je kamionom. Poznaje Nikolu Dopuđa zvanog Ćiran jer je to njegov punac i poznato mu je da je bio rod sa pok. Milom Brkićem, a kako je Nikola Dopuđ bio zidar radio je i grobnicu Mili Brkiću prije rata.

On je čuo da se priča kako je upravo on zajedno sa puncem zakopao Milu Brkića, ali to nije istina.

O samom usmrćenju Mile Brkića zna po pričanju - da je na dan kad je ubijen Mile Brkić išao u Obrovac na banku i da je ubijen kod jama od bivše tvornice „Dalmatinskih rudnika boksita“. Inače u vrijeme kad je Mile Brkić ubijen u Kruševu je ostalo živjeti malo Hrvata, sjeća se da je tamo živio Ivan Šoša zvani Dane sa ženom Katom koji je nekad kod njega radio kao cestar.

Vozilo „TAM“ Poduzeća za ceste je 1991. godine bilo mobilizirano u TO Obrovac, tako da je on za potrebe posla koristio drugi kamion - TAM 260.

Svjedok Bore Čude, sin pok. Mile (list spisa 367) je iz Zatona Obrovačkog, po nacionalnosti Srbin, a do „Oluje“ je živio u rodnom mjestu, te je radio na repetitoru – odašiljaču na otoku Ugljanu.

Ništa ne zna o smrti Mile Brkića, nije ga sahranjivao, a I. opt. Milana Jurjevića poznaje iz viđenja.

Svjedok Miloš Oluić, sin pok. Đure (list spisa 534-535, 536-539) je naveo da je završio srednju tekstilnu školu, a radio je u tvornici „Trio“ u Obrovcu sve do 05. kolovoza 1995. godine kad je izbjegao u Srbiju, te se u Obrovac vratio 2003. godine.

O kaznenom djelu ne zna ništa, a nije bio u nikakvoj radnoj grupi 4. lake obrovačke brigade za asanaciju terena, već je bio u radnoj grupi za čuvanje tvornice „Trio“.

Svjedok Stanko Mijić, sin Vasilja (list spisa 708-709) je naveo da je prije 1990. godine bio direktor „Bukovčanke“ u Obrovcu, a 1991. godine je bio član Štaba Civilne zaštite TO Obrovac. Ne zna ništa o smrti Mile Brkića osim po priči. On nije sudjelovao u njegovu sahranjivanju, a njemu je poznato da je pri Civilnoj zaštiti postojala grupa za humanu asanaciju.

Svjedok Mladen Brajnović, sin Ivana (list spisa 121) je naveo da je prije rata živio u Obrovcu, a u kolovozu 1991. godine je otišao u Njemačku gdje je ostao 2 – 3 mjeseca, a potom u Vojvodinu, te se vratio u Obrovac u prosincu 1992. ili 1993. godine, a u inkriminirano vrijeme njegovi roditelji su bili izbjegli u Petržane.

Kad se vratio u Obrovac vidio je da je I. opt. Milan Jurjević bio pripadnik Civilne zaštite, nosio je plavu uniformu, a nekad je imao i pušku.

Poznavao je i II. opt. Davora Tošića, viđao ga je u zelenoj uniformi, bio je naoružan, a čuo je da je pripadnik 4. lake obrovačke brigade.

Za smrt Mile Brkića je čuo naknadno, ali ne zna tko je to učinio.

Svjedok Josip Basletić, sin pok. Ilije (list spisa 124) navodi da je bio u Obrovcu do 23. ožujka 1993. godine kad su ga protjerali te je bio kratko u logoru u Nuniću, a onda je došao u Zadar.

Poznaje I. opt. Milana Jurjevića i viđao ga je dok je boravio u Obrovcu da je odlazio na straže, nosio je uniformu i imao je naoružanje, inače on je bio transportni radnik u „Bukovčanki“. Poznaje i II. opt. Davora Tošića za kojeg misli da je bio nekakav šef u Dalmatinskim rudnicima boksita.

Nije čuo ništa o smrti Mile Brkića.

Svjedokinja Manda Josić, kći pok. Jure (list spisa 125) navodi da je poznavala I. opt. Milana Jurjevića i da ga je vidjela u Obrovcu do dana 23. ožujka 1993. godine kada je izbjegla.

Nekoliko dana prije nego što je čula da je ubijen Mile Brkić ona je Milu susrela kod rođaka, a rekao joj je da se vratio iz bolnice kući u Kruševu, te da je nešto od ovaca i blaga tamo našao.

Svjedok Krešimir Vrkljan, sin Josipa (list spisa 125) navodi da je do 1994. godine živio u Obrovcu, otac da mu je hrvatske nacionalnosti, a majka srpkinja, te je 1994. godine mobiliziran u srpsku vojsku i u Obrovac se vratio u svibnju 1997. godine.

Pozna je I. opt. Milana Jurjevića i zna da je „do pada Kruševa“, a to je bilo 11. rujna 1991. godine, bio radnik u „Bukovčanki“ u Obrovcu a zatim je čuvao straže kao pripadnik Civile zaštite i poznato mu je da su kao takvi bili i naoružani, a neki i u uniformama.

Svjedok Branko Dopuđ, sin Nikole (list spisa 126-127) navodi da su njegovi roditelji živjeli u Kruševu do akcije „Oluja“ „kada su pokupljeni i dospjeli su u Srbiju“. Tek 1995. godine on je po priči roditelja čuo da je Mile Brkić ubijen i da su ga ubili oni koji su ga opljačkali „on je krenuo da ih prijavi miliciji u Obrovac i ovi su ga sustigli i ubili“.

Svjedokinja Ana Jurjević, kći pok. Vice (list spisa 141) navodi da je „do pada Kruševa“ živjela u Kruševu, a onda je izbjegla u hotel u Zadru. U Kruševu je tada živio i Mile Brkić, a i Nikola Dopuđ zvaní Ćiran.

Čula je da je Mile Brkić ubijen, ali ne zna tko je to učinio.

Svjedok Nikola Dopuđ, sin pok. Stevana (list spisa 147) navodi da je živio u Kruševu i poznavao je pok. Milu Brkića koji je imao dosta stoke. O tome da je Mile Brkić ubijen doznao je par dana poslije događaja, to mu je prenio Nikola Dopuđ, sin pok. Laze, rođen 1913. godine. Rekao mu je da ga je ubila banda i da su od njega tražili neke marke.

Čuo je od svog susjeda da je Milu Brkića zakopao Nikola Dopuđ zvaní Ćiran koji je bio u rodu sa Milom Brkićem.

Obzirom da su neki od svjedoka spominjali da je policija odnosno tadašnji djelatnici SUP, Stanice javne bezbjednosti Obrovac izvršili očevid na licu mjesta usmrćenja pok. Mile Brkića, ispitani su svjedoci za koje je sud imao saznanja da su u inkriminirano vrijeme bili djelatnici te Stanice, a to su: Miloš Oluić, sin pok. Đure; Đorđe Jelić; Nedjeljko Vukšić; Boško Gagić; Milenko Gagić, te je proveo očevid u Državnom arhivu Zadar u odnosu na dokumentaciju iz razdoblja SAO Krajine i RSK, a koja je tamo pohranjena.

Svjedok Đorđe Jelić, sin Đure (list spisa 456-457) je naveo da je bio načelnik Stanice milicije u Obrovcu u drugoj polovici 1991. godine. Sjeća se da je jednog jutra na poslu u referiranju iznesen podatak da je ubijen Mile Brkić i da je izvršen uviđaj od njihove ekipe u kojoj su bili Nedjeljko Vukšić kao krim. tehničar, policajac Đuro Jakšić, operativac Zdravko Mišković i misli Boško Gagić. On je vidio izvještaj i fotodokumentaciju očevida, a neka vještačenja nisu dalje vršili zbog situacije u kojoj su se nalazili, pa tako nije izvršena obdukcija.

Koliko on zna tijelo Mile Brkića je sahranila jedinica Civilne zaštite pri TO Obrovac, a po naređenju komande 3. bataljona benkovačke brigade JNA.

Ujutro prije nego što je ubijen, Mile Brkić je dolazio Stanicu milicije žaliti se da mu se nešto krade.

Svjedok Bogdan Gagić, sin Vasilja (list spisa 447-449) je naveo da je u drugoj polovici 1991. godine bio komandir Stanice milicije Obrovac. Sjeća se da je u prosincu 1991. godine ubijen Mile Brkić kod Rudnika u Kruševu i da su izlazili na uviđaj, on misli Boško Gagić i Nedeljko Vukšić. Prije nego što je Mile Brkić ubijen dolazio je u Stanicu milicije žaliti se da mu netko krade vino, a on ovo saznanje ima jer mu je o tome govorio Boško Gagić.

Svjedok Boško Gagić, sin Bože (list spisa 570-578, 620-628) je naveo da je radio kao šef Odsjeka za suzbijanje kriminaliteta u Stanici javne sigurnosti Obrovac u prosincu 1991. godine. Poznavao je pok. Milu Brkića i sjeća se da je jedno prijepodne isti došao kod njega u ured prijaviti da mu vojska RSK, koja je bila stacionirana u Kruševu, pije vino i ulazi u kuću, te je tražio od njega da to spriječi. Rekao je pok. Mili da ide kući i da „će netko izaći“.

Nakon što je prošlo pola sata do 40 minuta, njemu je stigla dojava da je Mile Brkić ubijen – „djed je ubijen pokraj puta...leži mrtav, netko ga je iz vatrenog oružja ubio“, s time da on ne zna tko mu je uputio ovu dojavu. Nije mu rečeno iz kojeg vatrenog oružja je ubijen, ali on pretpostavlja da je iz automatske puške. On je na lice mjesta uputio krim. tehničara, a misli da nije mogao poslati nego Nedjeljka Vukšića, zajedno sa operativnim radnikom, ali ne sjeća se tko je to tada bio. Istražnog suca nisu imali, jer je to zona ratnih djelovanja. Nisu utvrdili tko je počinitelj kaznenog djela, a nisu ni mogli nešto bitnije poduzeti, jer nisu imali niti parafinske rukavice, niti balističkog vještaka. Nešto se ipak obradilo i predmet je otišao u Okružno Tužilaštvo Knin - Izvješće i krivična prijava po nepoznatom počinitelju.

Ne zna što je bilo sa tijelom pok. Mile Brkića, ali svako tijelo u ratu je preuzimala Civilna zaštita, a tko je bio u toj Civilnoj zaštiti, on ne zna.

Kad je on izbjegao 1995. godine sva dokumentacija je ostala u kasi u Stanici milicije Obrovac.

Svjedok Miloš Olujić, sin Marka (list spisa 450-452) je naveo da je 1991. godine radio u Stanici milicije Obrovac kao vođa sektora i načelnik mu je tada bio Đorđe Jelić, a šef krim. obrade je bio Boško Gagić.

Kaže da se sjeća da je Mile Brkić prošao 7 km pješice da bi došao prijaviti Bošku Gagiću probleme koje ima sa ljudima koji su bili u neboračkoj jedinici stacioniranoj u Kruševu, a da je nakon toga ubijen, ali ne zna da li je to bio isti dan kad je bio u Obrovcu, samo je čuo da je usmrćen u jednoj ogradi koja se zove Karamarkuša.

Svjedok tvrdi da se povodom smrti Mile Brkića izlazilo na lice mjesta i to da su izašli krim. tehničar Nedeljko Vukšić i šef krim. obrade Boško Gagić, a moguće i još netko od linijskih inspektora, a tvrdi da je vidio i zapisnik o očevidu, fotoelaborat, te da je sačinjena krivična prijava protiv NN lica. Također tvrdi da je ovaj događaj evidentiran u Dnevniku događaja Stanice milicije Obrovac koji je ostao u kasi, a gdje je poslije završio on ne zna.

On ne zna da li je Milu Brkića zakopala radna grupa Civilne zaštite ili su možda njegovo tijelo oni predali nekome od rodbine.

Svjedok Nedeljko Vukšić (list spisa 530-531) je naveo da je u prosincu 1991. godine radio na radnom mjestu krim. tehničara u Stanici javne sigurnosti Obrovac, kako se je 1991. godine i zvala, koje mjesto je obnašao od 1976. godine pa do 05. kolovoza 1995. godine. Međutim, od siječnja 1993. godine praktički nije radio ništa već kao dežuran portir, radi toga što je bio Hrvat.

U prosincu 1991. godine nadređeni mu je bio Bogdan Gagić kao komandir Stanice milicije, a zamjenik komandira je bio Boško Gagić.

Uopće se ne sjeća da je bio na licu mjesta gdje je ubijen Mile Brkić, niti se sjeća bilo čega u vezi tog ubojstva i zato misli da na licu mjesta nije bio on, već ako se i izlazilo na teren, da je to bio Milenko Gagić koji je iz mirovine reaktiviran 1991. godine u Stanicu milicije Obrovac.

Svjedok Milenko Gagić, sin Andrije (list spisa 579-583, 629-635) je naveo da je radio u Stanici javne sigurnosti Obrovac i da je umirovljen 01. siječnja 1988. godine, ali je mobiliziran u pričuvni sastav milicije 16. ili 17. svibnja 1992. godine.

O smrti Mile Brkića ne zna ništa niti je s tim u svezi poduzimao neke službene radnje.

Prema zapisniku o ekshumaciji od 22. siječnja 1997. godine (list spisa 16-19), koju je izvršio prim. dr. Josip Dujella, spec. patolog iz Opće bolnice Zadar, slijedi da je leš pok. Mile Brkića bio u grobnici obitelji Brkić omotan u deku. Leš je imao na sebi mantil smeđe boje, a u džepu smotak novina, nož na sklapanje, lanac sa džepnim satom i osobnu iskaznicu na ime Mile Brkić, JMBG:0602911382769, sve vidljivo na fotografijama broj 1-13 Fotodokumentacije ekshumacije br. Eku:8/97.

Iz nalaza i mišljenja vještaka dr. Josipa Dujelle, spec. patologa slijedi da je sprijeda na lijevoj strani mantila uočio pet oštećenja u obliku defekata promjera 1-5 cm. Ispod mantila leš je imao plavi džemper dugih rukava na kojem se sprijeda nalazi jedno oštećenje u obliku defekta promjera 1,5 x 1 cm. Između mantila i džempera nalaze se ostaci jakete u obliku krpa. Leš je na sebi imao i bijelu košulju dugih rukava na kojoj se sprijeda na lijevoj strani nalaze četiri oštećenja u obliku defekta promjera 1 cm. Na lijevom rukavu sve odjeće nalazi se oštećenje u obliku defekta. Ispod košulje je majica bez rukava s velikim defektima na prsima. Oko pasa kožnati remen, a na nogama ostaci raspadnutih hlača i gaća, te suknene čarape. U prsnom košu između rebara nađen je pacemaker. Patolog je našao još i prijelom trećeg slabinskog kralješka te lijeve nadlaktične kosti u području lakta, a na lubanji leša nema ozljeda, na čeljustima nema nijednog zuba, već je nađena kompletna donja i gornja proteza, a na gornjoj protezi na četvrtom desnom i trećem lijevom zubu je zlatna navlaka.

Prema mišljenju vještaka patologa prijelom slabinskog kralješka, lijeve nadlaktične kosti s obzirom na defekte odjeće u tim područjima, predstavljaju strijelne rane. U tijeku strijelnog kanala strijelne rane trbuha sigurno su nastali razdori crijeva i trbušne aorte s posljedičnim krvarenjem u trbušnoj šupljini i hemoragijskim šokom kao neposrednim uzrokom smrti. Potpuna skeletizacija leša ukazuje da je smrt nastupila pred više od tri godine.

Vještak dr. Josip Dujella je na glavnoj raspravi 22. studenog 1997. godine (list spisa 146) naveo da ostaje kod mišljenja koje je iznio u zapisniku o ekshumaciji, a

obzirom da nije našao oštećenja na stražnjim dijelovima odjeće zaključio je da je strijelna rana trbuha ustrijelna, dakle, da defekt nađen na odjeći tog područja odgovara ulaznoj strijelnoj rani na temelju čega se zaključuje da je Mile Brkić u trenutku pucanja bio okrenut licem prema izvoru pucanja. Ovo mišljenje temelji na činjenici oštećenja džempera koje se nalazilo sprijeda iznad lijeve strane trbuha dok oštećenja na stražnjoj strani nije našao, što znači da je ozlijeđeni bio okrenut licem prema izvoru pucanja i nešto koso bliže lijevom bočnom stranom pa je smjer strijelnog kanala išao sprijeda prema natrag i koso u desno.

Pregledom ostataka pokojnika i odjeće nije našao zrno metka što može biti posljedica toga da je zrno metka u području kralješnice duboko prodrlo u sam kralješak, pa se nije moglo vidjeti, ali ne isključuje mogućnost da se zrno metka rasprsnulo u brojne male komadiće koji više godina nakon smrti mijenjaju boju, pa mogu izgledati poput komadića rasprsnute kosti ili bilo kakvog drugog oštećenja.

Vezano za ostala oštećenja odjeće na mantilu vještak ne može tvrditi da su izazvana mecima, jer se oštećenja nalaze samo na mantilu i mogla su nastati procesom raspadanja odjeće odnosno kao posljedica izjedina crva.

Kako na kostima lubanje i na kralješcima vrata nisu nađene ozljede odnosno prijelomi isključena je mogućnost da je zrno metka prošlo kroz te kosti, ali to ne isključuje mogućnost da je strijelni kanal ispaljenog metka prošao kroz meka tkiva vrata, kroz postranične dijelove vrata.

Na pitanje da li postoji mogućnost da je pok. Mile Brkić zadobio i druge strijelne ozljede koje nisu zahvatile koštani dio tijela osim opisanih strijelnih rana trbuha i lijeve nadlaktice, vještak je isključio mogućnost nekih drugih strijelnih rana na truhu jer je u tim područjima odjeća bila sačuvana i bez drugih oštećenja, a kako su na nogama ostatka leša nađeni ostaci raspadnutih nogavica hlača i gaća, ne isključuje mogućnost da su u mekim tkivima nogu postojale i strijelne ozljede, ali to ne može ni tvrditi ni isključiti, jer je sačuvan samo kostur.

Na glavnoj raspravi 27. listopada 2010. godine vještak dr. Josip Dujella (list spisa 711), nakon što je zaprimio nalaz i mišljenje balističkog vještaka ing. Rade Stojadinovića, ostao kod svog nalaza i mišljenja, te je naveo da je siguran da je bilo 5 oštećenja na mantilu leša pok. Mile Brkića, ali s obzirom da je na džemperu našao samo jedno oštećenje, zaključio je da je samo jedno oštećenje na mantilu izazvano streljivom, a da su ostala 4 oštećenja posljedica truležnih promjena i izjedina crva, a iz iskustva mu je poznato da na odjeći mogu postojati i veći broj defekata nego strijelnih rana ukoliko je metak prošao kroz presavijene dijelove odjeće.

Očitujući se povodom prijedloga državnog odvjetnika o potrebi još jedne ekshumacije posmrtnih ostataka pok. Mile Brkića radi utvrđivanja oružja iz kojeg je usmrćen (automatske puške, poluautomatske puške ili iz pištolja), vještak dr. Josip Dujella je naveo (list spisa 734-735) da bi se ponovnom ekshumacijom i upotrebom detektora metala moguće pronašlo zrno metka ukoliko je završilo u polomljenom slabinskom kralješku ili pak ako se pri udaru u kralješak rasprsnuo. Međutim u mišljenju koje je iznio nakon dopune mišljenja vještaka balističara (l.s. 787), iskazao je da prihvaća zaključak vještaka balističara kako je moguće da je u pok. Milu Brkića pucano iz udaljenosti od 2 metra, koju navodi vještak balističar, a koja u sudskoj medicini predstavlja daljinu, te ne nalazi potrebu za ponovnom ekshumacijom.

Prema nalazu i mišljenju vještaka balističara Rade Stojadinovića, dipl. ing. (list spisa 661, 711, 782, 796 i 777) kojeg je dao nakon što je proveden očevid na licu mjesta 11. svibnja 2010. godine kad je pronađeno 5 čahura, slijedi da je na licu mjesta pronađeno 5 čahura ispaljenih iz automatske puške, pa bi u slučaju da je II. opt. Davor Tošić pucao iz pištolja cal. 7,62 mm na način da je pištolj približio zatiljku pok. Mile Brkića, a potom kada je Mile Brkić pao u njega ispalio čitav okvir iz pištolja dok je ležao, kako je u istražnom postupku iskazivao I. opt. Milan Jurjević, na lubanji ili na vratnim kralješcima kostura Mile Brkić bio nađen prostrijel od projektila. U slučaju da su promašene kosti odnosno mozak i kralješnica, a da je prostrijeljeno meko tkivo glave ili vrata, onda pok. Mile Brkić ne bi pao na tlo i trzao se. Također bi, po zakonu vjerojatnosti, na kostima Mile Brkića bilo još pogodaka. Po istom zakonu vjerojatnosti, kad je na mjestu očevida 11. svibnja 2010. godine pronađeno 5 puščanih čahura, vjerojatno bi bila pronađena barem jedna čahura od osam Tošićevih čahura ispaljenih iz „Tetejca“ cal. 7,62mm.

Čahure koje su pronađene na mjestu događaja u velikoj mjeri su korodirale, a ne postoji metoda kojom bi se odredilo vrijeme ispaljenja tih čahura zbog puno čimbenika koji vremenom utječu na stupanj korozije, a vještak na temelju iskustva daje mišljenje da su sporne čahure zasigurno dugo stajale u otvorenom prostoru i to može biti i od vremena inkriminacije.

Na temelju stanja odjeće pok. Mile Brkića koja je pregledana tijekom ekshumacije, po mišljenju ovog vještaka nije moguće odrediti daljinu pucanja.

Ozljede kostiju lijeve nadlaktice i trećeg slabinskog kralješka mogle su nastati od projektila ispaljenih iz automatske puške, a vjerojatno je Mile Brkić pogođen sa još nekim od puščanih projektila koji su mogli pogoditi meka tkiva, a da pri tome nisu mogle oštetiti kosti, jer primjerice svjedok Petar Nanić iskazuje da je na desnom dlanu Mile Brkića vidio biljege metaka tj. prostrijelnu ranu. Vještak je zaključno iznio mišljenje da je kritične prigode prema prednjoj strani tijela pok. Mile Brkića ispaljeno najmanje 5 metaka iz automatske puške cal. 7,62 x 39 mm Kalašnjikov, najvjerojatnije je ispaljen jedan kratki rafal.

Imajući u vidu nalaz i mišljenje patologa vještaka dr. Dujelle, vještak balističar Stojadinović je mišljenja da je Mile Brkić lišen života na način da je u njega od naprijed pucano iz automatske puške, a prema stanju spisa takvo oružje nisu imali ni I. opt. M. Jurjević, ni II. opt. D. Tošić, već, kako to slijedi prema iskazu svjedoka Milivoja Rdamilovića, izvjesni Mile Berber zvani „Žilavi“, jer opis oružja kojeg je nosio kod Tomljenovića kuće Berber zvani „Žilavi“ u trenutku u kojem je krenuo u istom smjeru u kojem i Mile Brkić, odgovara upravo izgledu automatske puške.

Vještak je mišljenja da prema stanju spisa i prema pronađenim čahurama, niti jedan od optuženika nije pucao u Milu Brkića.

Na glavnoj raspravi vještak Rade Stojadinović (l.s. 711) je glede daljine pucanja iskazao da je mišljenja da se pucalo sa relativno male daljine, oko 2 metra, i to u prednji dio tijela Mile Brkića, a relativno gusti pogoci iz automatske puške u tijelo Mile Brkića ukazuju da se u njega pucalo sa male udaljenosti od oko 2 metra time da ukazuje da je za sudske medicinare „daljina“ - pucanje u razmaku većem od 25 cm.

Ovaj vještak je glede prijedloga državnog odvjetnika o još jednom očevidu na licu mjesta i ekshumaciji naveo da nije na njemu da o tome odluči, ali je ukazao da se u tom

slučaju teren pretraži metaldetektorom na užem mjestu događaja, pa bi eventualni pronalazak drugih i različitih čahura od onih nađenih na prvom očevidu ukazao na drugi način usmrćenja Mile Brkića (l.s. 782).

Zaključno, vještaci Dujella i Stojadinović u mišljenjima navode da je u tijelo Mile Brkića pucano iz udaljenosti od 2 metra (l.s. 787 i 796).

Imajući u vidu nalaze i mišljenja vještaka patologa dr. Dujelle i balističara ing. Stojadinovića, te dopune tih nalaza, kao i zapisnik o očevidu od 11. svibnja 2010. godine i zapisnik o ekshumaciji od 22. siječnja 1997. godine, vijeće je temeljem odredbe čl. 322. st. 4. t. 2. ZKP odbilo prijedlog državnog odvjetnika da se provede druga ekshumacija leša pok. Mile Brkića, jer nalazi da se drugom ekshumacijom ne bi pronašli eventualni ostaci metaka u ostatku kostura Mile Brkića, pokopanog pred 20 godina, a ekshumiranog poslije 6 godina.

Vezano za potrebu provođenja još jednog očevida, vijeće je također odbilo prijedlog državnog odvjetnika jer ocjenjuje da je očevid posve nepotreban, budući da su prilikom očevida dana 11. svibnja 2010. godine korištena dva metaldetektora za protueksplozivni pregled terena, a kojom prigodom je pronađeno 5 čahura, pa nema razloga da se još jednom pretražuje teren, posebice kad metaldetektor isto reagira na puščane i pištoljske metke (l.s. 742).

Prema psihijatrijskim nalazima i mišljenjima za I. opt. Milana Jurjevića provedenim po Psihijatrijskoj bolnici Vrapče (list spisa 89- 107) po vještaku prim.sc.dr. Miroslavu Goreti i doc.dr.sc. Ranki Puškarić proizlazi da je I. opt. Milan Jurjević osoba s nešto insuficijentnim intelektualnim potencijalima i sa poremećajima ličnosti koji odgovaraju kombinaciji anksiozne i ovisne ličnosti te su njegove sposobnosti upravljanja vlastitim postupcima bile smanjene (kad se ima u vidu njegova obrana iz istrage). U slučaju da I. optuženik u vrijeme počinjenja djela nije bio izložen vanjskim pritiscima u pravcu počinjenja kaznenog djela, nema osnove za ocjenu o redukciji njegovih sposobnosti shvaćanja vlastitih postupaka i upravljanja njima.

Vještakinja dr. Vesna Franić (list spisa 210, 224 i 269) je u psihijatrijskom nalazu i mišljenju navela da je I. opt. Milan Jurjević osoba prirodno sniženim intelektualnih, ali i životnih sposobnosti na nivou lake mentalne retardacije (debiliteta) sa značajkama pasivno – ovisne anksiozne ličnosti, koja je stjecajem životnih okolnosti u kojima je odrastao i zbivanja zadnjih godina u progresivnom povlačenju, regresiji, nesigurnosti, nesamostalnosti sa simptomima anksiozno – depresivnog reaktivnog poremećaja.

Iz liječničke dokumentacije za I. optuženika (list spisa 81,192,266,370,386) proizlazi da se isti već dulje vremena psihijatrijski liječi, te je pod redovitom terapijom, a kao osobi nesposobnoj za rad Centar za socijalnu skrb Zadar, Podružnica Obrovac mu je priznao pravo na doplatu za pomoć i njegu (list spisa 386-390, 419-420).

Dana 23. srpnja 2010. godine iz Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata Zagreb dostavljene su ovjerene preslike dokumenata u odnosu na optuženike i Milu Berbera (list spisa 691b i privitak spisu).

U odnosu na I. opt. Milana Jurjevića postoji određena dokumentacija RSK 4. LB, prostorna jedinica Obrovac, ali se ta dokumentacija odnosi na 1993. godinu, pa nije od značaja za inkriminirani događaj.

U odnosu na II. opt. Davora Tošića postoji Naredba Štaba TO Obrovac od 21. rujna 1991. godine kojom se naređuje da se u ZIS jave određeni vojni obveznici, a među kojima je i Davor Tošić, te postoji i mobilizacijski spisak V/O TO Obrovac Baterije – ZIS 76mm od 20. listopada 1991. godine iz kojeg slijedi da je u toj Bateriji Davor Tošić, što nadalje znači da je obrana II. optuženika, kada kaže da je bio u topničkoj jedinici, osnovana, kao što je osnovan i iskaz svjedoka Radivoja Paravinje koji je naveo mu je poznato da je Davor Tošić bio pripadnik Artiljerijske Baterije.

U odnosu na Milu Berbera pronađen je podnesak Štaba TO Obrovac – Revers o zaduženju naoružanja i to AP broj 570975 od 23. prosinca 1991. godine.

Prema zapisniku o očevidu obavljenog dana 30. studenog 2010. godine i 02. prosinca 2010. godine u Državnom arhivu Zadar (list spisa 745 – 774) proizlazi da nije pronađena neka dokumentacija koja bi upravo za inkriminirano vrijeme potvrdila da su I. optuženik i II. optuženik bili pripadnici određene formacije pri TO Obrovac SAO Krajine, kao ni oružje koje su dužili u to vrijeme, a niti se pronašao bilo kakav zapisnik o pronalasku leša Mile Brkića i njegovom sahranjivanju.

Međutim, pronađena je Naredba Komande oružanih snaga SAO Krajine od 06. kolovoza 1991. godine kojom je za komandanta bataljona postavljen Jovo Dopuđ, komandant 3. motoriziranog bataljona (l.s. 749), kao i mobilizacijski poziv za Jovu Dopuđ, sina Petra (l.s. 748).

Pronađen je Operativni plan za nastavak proizvodnje poduzeća „Dalmatinski rudnici boksita“ Obrovac od 17. listopada 1991. godine upućen Štabu TO Obrovac iz kojeg proizlazi da je za proizvodnju mrkog ugljena neophodan određeni broj izvršitelja, pa je tako za centralnu mehaničku radionicu naveden kao djelatnik svjedok Josip Basletić, za pogon mrkog ugljena svjedoci Dragan Župan i Marinko Ljubović (l.s. 752 – 755), a pronađen je i poziv upućen Draganu Županu za radnu obvezu u Rudnik ugljena u Modrinom Selu (l.s. 756-757).

Nadalje, pronađena je Potvrda o tome da je Milan Berber, sin Stevana iz Bilišana dana 08. studenog 1991. godine dobio poziv za službu u Štabu TO Obrovac (l.s. 758 – 761).

U odnosu na I. optuženika pronađena je jedna koverta na kojoj piše „domobilizacija 6/93 + tovarna grupa“, a unutar nje je zapisano „reklamacija Jurjević, Ive, Milan“ (l.s. 763-765).

U odnosu na II. optuženika je pronađena potvrda o prijemu poziva za T-1975/mpob-ZIS, a koji je uručen 16. siječnja 1993. godine, kao i MOB. Spisak V/O TO Obrovac, Baterije-ZIS 76mm od 18 osoba među kojima je i II. opt. Davor Tošić (l.s. 767).

Također je pronađen popis uručenih poziva za V/O RR u 4. laku obrovačku brigadu, a u rubrici „uručeni pozivi za V/O koji nisu na RR u brigadi“ se pod brojem 44. nalazi I. opt. Milan Jurjević, sin Ive (l.s. 768-774).

Obrana optuženih

I. optuženik Milan Jurjević je pred istražnim sucem dana 27. svibnja 1997. godine iznio obranu (l.s. 8 – 9) u kojoj je priznao počinjenje kaznenog djela. U obrani je naveo

da je jednog dana u prosincu 1991. godine zajedno sa Davorom Tošićem, Savom Zelićem, Jovom Dopuđom i Miloradom Milićem bio u vojnom malom kamionu marke „Dajc“ (kamion marke „TAM“ tzv. Deutz), kojim je upravljao Davor Tošić, a svi su bili u uniformi i naoružani i „bili smo svi obični vojnici“. Kretali su se iz Obrovca prema Kruševu, a u Kruševo su išli jer je tamo u osnovnoj školi „Tin Ujević“ bila smještena jedinica 4. lake obrovačke brigade. On je bio pripadnik te jedinice i bio je zadužen poluautomatskom puškom.

Kod predjela Karamarkuša, a to je područje gdje su nekada bile barake od Rudnika boksita (Dalmatinski rudnici boksita), Davor Tošić je zaustavio kamion i izašao. U blizini se zatekao stariji čovjek - pastir Mile Brkić iz Kruševa sa ovcama. Tom pastiru se Davor Tošić obratio sa pitanjem što radi, a ovaj mu je odgovorio da čuva stoku. Tada je Davor Tošić naredio Mili Brkiću da okrene leđa, a ovaj ga je poslušao i onda je Davor Tošić izvadio pištolj „Tetejac“ („TT-AC“) kalibar 7,62 mm marke „Crvena zastava“ i pištolj približio zatiljku Mile Brkića te opalio jedan metak. Od toga je Mile Brkić pao, a onda je Davor Tošić ispalio čitav šaržer u Milu Brkića dok je ovaj ležao, jaukao i zapomagao.

Potom mu je Davor Tošić rekao da uzme pušku i da puca u Milu Brkića „ako to ne napravim da će i mene ubiti“. Tada su ga i ovi drugi što su bili tu sa njima primoravali da puca u ležećeg Milu Brkića.

Stoga je otišao u kamion i uzeo poluautomatsku pušku u kojoj je bio metaka, repetirao ju je i u Milu Brkića, koji je ležao potrbuške, isplatio tri metka u gornji dio tijela. Kad je on pucao u Milu Brkića, ovaj je bio još živ, trzao se, bio je na izmaku života.

Nakon toga su nastavili put do Kruševa i kad su došli u Osnovnu školu tamo je zatekao zapovjednika za vojsku za područje Obrovca Radivoja Paravinju, pa mu je netko rekao kako su ubili jednog Hrvata iz Kruševa, a on je odgovorio „da smo to imali pravo“.

Par dana nakon tog događaja, on je čuo kako su pokojnog Milu Brkića u Katoličkom groblju u Kruševu sahranili Nikola Dopuđ zvan „Ćiran“ i Bore Čude.

O sebi navodi da je bio mobiliziran 1991. godine, te da je dobio zaduženje u zgradi Općine u prizemlju u Teritorijalnoj obrani (TO), a čitavo vrijeme rata je bio po stražama na području Općine Obrovac. U akciji „Oluja“ zajedno sa majkom u autobusu je bježao prema Manastiru Krupi, pa na Srb, a iza toga preko Bosne do Bijeljine, a onda vlakom do Užica, te je potom bio u Izbjegličkom centru Akmačići, općina Nova Varoš, da bi se u svibnju 1997. godine zajedno sa majkom vratio u Obrovac.

U obrani koju je iznosio na glavnoj raspravi (l.s. 111, 116 i 145) I. optuženik je izmijenio obranu i naveo kako nije počinio kazneno djelo za koje se tereti i nije pucao niti usmrtio Milu Brkića. Kaže da je čitavo vrijeme rata radio na istovaru robe u poduzeću „Bukovčanka“ u Obrovcu, te da nije ni pripadao 4. lakoj obrovačkoj brigadi, nije zadužio uniformu niti pušku. II. opt. Davora Tošića je poznavao, a poznavao je i iz viđenja i Savu Zelića, Jovana Dopuđu i Milorada Milića, time da bi mogao reći da je Jovana Dopuđu poznavao malo bolje.

On je čuo da je Mile Brkić ubijen, a „tada se pričalo da je to učinio Tošić“ (l.s. 112).

Kad se vratio u Hrvatsku, prijavio se u policiju i tamo su ga ispitivali u vezi smrti Mile Brkića, pa je on od straha priznao da je sudjelovao u ubojstvu oštećenika. Istražnom sucu je rekao isto što je rekao i u policiji, mada to nije učinio jer je bio u strahu. Bio je u pritvoru Zatvora u Zadru (tada Okružni Zatvor u Zadru) i njegovo psihičko stanje je bilo teško, pa je u pritvorskim prostorijama pokušao počinuti samoubojstvo i to „zbog optužnice koja me tereti za djelo koje nisam počinio“ (Izvjешće Zatvora u Zadru o pokušaju vješanja, l.s. 80-81).

II. optuženik Davor Tošić (l.s. 443-446, 518-519) je dana 12. svibnja 2009. godine ispitan pred Vijećem za ratne zločine Okružnog suda u Beogradu, te je iskazao da se ne smatra krivim i da se kune u jedinog sina da nema nikakve veze sa događajima iz optužnice.

Naveo je da je bio pripadnik 4. lake obrovačke brigade vojske RSK i to kao vozač kamiona u topničkoj jedinici. Ne poznaje I. opt. Milana Jurjevića i za njega je čuo nakon što je pročitao u novinama da se tereti za kazneno djelo kao i on. Inače u 12. mjesecu 1991. godine on je bio zadužen sa maskirnom uniformom i sa automatskom puškom Kalašnjikov.

Od osoba koje je I. optuženik nabrojio da su bile kritičnog dana u kamionu, navodi da poznaje Savu Zelića zvanog „Sakan“ koji je vjerojatno bio u 4. lakoj obrovačkoj brigadi, ali nije bio sa njim u jedinici. Ne poznaje Milorada Milića, možda ga zna iz viđenja. Poznaje Aleksandra Milića zvanog „Aleksa“, koji je njemu daljnji rod, a ne poznaje Dragana Župana. Poznavao je Stojana Ušljebrku i poznato mu je da je on poginuo među prvima. Jovan Dopuđ zvan „Jovo“ je bio komandir 4. lake obrovačke brigade, a Radivoj Paravinja je postao komandir nakon Jovana Dopuđe.

Ocjena dokaza i pravni zaključci

Nakon što je sud proveo sve dokaze iste je ocijenio posebno i u njihovoj međusobnoj vezi pa je zaključio kako nema dokaza da su optuženici Milan Jurjević i Davor Tošić počinili kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH – usmrćenje civila Mile Brkića, starog 80. godina, pa je optuženike oslobodio od optužbe.

Sud je utvrdio da je Mile Brkić kao Hrvat, nakon što je Kruševo okupirano od strane pripadnika pobunjenih Srba i bivše JNA, ostao živjeti u svojoj kući u Kruševu među malobrojnim stanovništvom hrvatske nacionalnosti, te da je sa pripadnicima formacija TO Obrovac tzv. SAO Krajine imao itekako problema, o čemu svjedoči Ivan Šoša, a što proizlazi iz indirektnog iskaza svjedoka Marije Šoša i Mande Josić, a i iz iskaza svjedoka Milivoja Radmilovića, Boška Gagića i Miloša Olujića. Naime, Ivan Šoša je rekao da je kod njega dana 19. prosinca 1991. godine došao ustrašeni Mile Brkić navodeći da „mu četnici prevrću kuću“ pa je on bojeći se i za svoj život, ako dade potporu Mili Brkiću, njemu dao novca i savjetovao ga da ode to prijaviti u Stanicu milicije u Obrovac, što je ovaj i učinio, a što potvrđuje Milivoj Radmilović koji se s njime susreo pred Tomljenovića kućom prije odlaska u Stanicu i nakon povratka iz Stanice. To potvrđuje i svjedok Petar Milić iz Civilne zaštite koji ima saznanja da je Mile Brkić išao prijaviti u Stanicu milicije činjenicu da su mu zapalili sijeno, Petar Nanić također iz Civilne zaštite koji ima saznanja da je na dan kad je usmrćen Mile Brkić išao prijaviti a Stanicu da mu je kuća „loša i isprevrćana“, dok svjedok Dragan Župan ima saznanje da je pok. Mile Brkić išao prijaviti neke koji mu kradu ovce, kao i svjedoci - djelatnici Stanice milicije Boško Gagić, Miloš Olujić, Bogdan Gagić, koji potonji je naveo kako mu je Boško Gagić rekao da je Mile Brkić prije nego je ubijen bio u Stanici milicije i prijavio

da mu netko krade vino iz kuće, te Đorđe Jelić koji ima saznanje da je Mile Brkić u Stanicu došao prijaviti da mu se „nešto krade“.

Nakon što je Mile Brkić bio u Stanici milicije, pojeo je obrok zajedno sa Milivojem Radmilovićem kod Tomljenovića kuće, a onda se uputio starom cestom pješice kući u Kruševo, ali je 1600 metara dalje od Tomljenovića kuće, ubijen iz automatske puške, a izvoru pucanja je bio okrenut licem.

Prema iskazu svjedoka Milivoja Radmilovića, čiji iskaz sud prihvaća kao objektivan i uvjerljiv, oko pola sata nakon što se Mile Brkić uputio kući u istom smjeru je krenuo Mile Berber zvani „Žilavi“ odjeven u uniformu i naoružan automatskom puškom.

Vrlo brzo nakon toga, Mile Brkić je usmrćen iz automatske puške, a što proizlazi iz iskaza Boška Gagića koji je dojavu o smrti dobio istog dana kada je Mile Brkić bio u Stanici milicije Obrovac prijaviti krađe, a i iz iskaza Petra Milića koji je iskazao da je sa kolegama iz Civilne zaštite bio u Zelengradu nakon što se Mile Brkić uputio pješice kući, a kasnije kad su se vratili iz Zelengrada u Tomljenovića kuću, saznao je da je Mile Brkić ubijen.

Sutradan, Mile Brkić je pokopan, a u pokopu su sudjelovali pripadnici Civilne zaštite TO Obrovac, a među njima i: Milivoj Radmilović, Petar Milić, Petar Nanić i očito Nikola Dopuđ zvani Ćiran, koji je znao koje je grobno mjesto obitelji Brkić obzirom da je i sam kao zidar radio grobnicu Mili Brkiću, a sa kojim je bio i u rodu. O tome da je pri Štabu TO Obrovac tzv. SAO Krajina postojala radna Komisija za sanaciju terena – humanu asanaciju, sud nije pronašao dokument u Državnom arhivu, niti u Memorijalnom centru Domovinskog rata, ali u spisu postoji Naredba Izvršnog vijeća Skupštine Općine Obrovac od 19. listopada 1991. godine kojom je formirana stručna radna Komisija za sanaciju terena, prikupljanje i preuzimanje stoke, a budući da nekolicina svjedoka suglasno spominje (M. Radmilović, P. Milić, P. Nanić i dr.) da je postojala i radna Komisija za humanu asanaciju, opravdano je zaključiti da je ista postojala, kada je postojala i Komisija za prikupljanje stoke (l.s. 680) i kada postoje svjedoci koji potvrđuju da su bili pripadnici te radne Komisije za humanu asanaciju.

Sud je prihvatio kao vjerodostojan iskaz svjedoka Mirka Lukića iz kojeg proizlazi da prilikom obavljanja obavijesnog razgovora sa I. opt. Milanom Jurjevićem nad njim nije vršena nikakva prisila, ali to ne znači da je obrana I. optuženika koju je dao pred istražnim sucem, osnovana. Isto tako sud je prihvatio iskaz svjedoka Dragana Župana kao objektivan, ali radi se o svjedoku koji ima posredna saznanja o tome da bi navodno II. opt. Davor Tošić ubio Milu Brkića, a to mu je rekao Marinko Ljubović koji je pak to saznao od Aleksandra Milića, što ovo dvoje potonjih kao svjedoci poriču.

Nakon svih provedenih dokaza u odnosu na I. optuženika slijedi da je okolnost koja ga tereti, njegova obrana iz istrage, njegovo priznanje, ali provjerom te obrane, ona se pokazala neosnovanom.

Najprije je za istaći da je prema psihijatrijskim nalazima I. optuženik insuficijentna osoba, a to da je u inkriminirano vrijeme živio u Obrovcu, te da je očito bio pripadnik Civilne zaštite TO Obrovac koji je, kako je rekla većina svjedoka, „davao straže po okolnim mjestima“, a uz to je imao i radnu obvezu transportnog radnika u „Bukovčanki“, nije sporno, a također nije sporno da je da je kao pripadnik te Zaštite dužio oružje, ali koje, nije se pouzdano utvrdilo.

U odnosu na II. opt. Davora Tošića je također utvrđeno da je bio pripadnik TO Obrovac, a kad se formirala 4. laka obrovačka brigada bio je njezin pripadnik, nosio je uniformu i dužio je naoružanje, ali koje, temeljem iskaza svjedoka i uvida u dokumentaciju SAO Krajine i RSK, nije utvrđeno na pouzdani način.

Imajući u vidu zapisnik o očevidu od 11. svibnja 2010. godine, te nalaz i mišljenje balističkog vještaka koji je u suglasju sa nalazom i mišljenje vještaka patologa, a temelji se i na zapisniku o ekshumaciji tijela pok. Mile Brkića, proizlazi da je obrana I. optuženika koju je dao pred istražnim sucem posve neutemeljena kada tvrdi: - da je II. opt. D. Tošić bio naoružan pištoljem zvanim „Tetejac“ cal. 7,62 x 25 mm, - da je II. opt. D. Tošić pucao u Milu Brkića s leđa tj. da mu je pištolj približio zatiljku i ispalio jedan metak, - da je Mile Brkić zatim pao na tlo te da je II. opt. D. Tošić u njega na tlu ispalio cijeli spremnik (7 metaka), - da je I. opt. M. Jurjević bio naoružan poluautomatskom puškom cal. 7,62 x 39 mm, - da je iz te puške ispalio 3 metka i – da je pucao u ležećeg Milu Brkića i to u gornji dio tijela (leđa).

Međutim, utvrđeno je da je u tijelo Mile Brkića pucano iz automatske puške, a nema dokaza da je u njega pucano iz poluautomatske puške, niti iz pištolja na način da je isti približen zatiljku, a zatim da je u Milu Brkića koji je pao, ispucan „čitav šaržer“ iz pištolja. Ovaj navod I. optuženika pobija nalaz i mišljenje vještaka balističara i patologa, kako glede činjenice da je pucano iz pištolja, a nije, tako i glede činjenice da je počinitelj pištolj približio zatiljku i ispalio jedan metak, jer su vještaci suglasni da se radi o razdaljini od dva metra. Time je otpala tvrdnja I. optuženika da je II. optuženik iz pištolja usmrtio Milu Brkića, a otpala je i tvrdnja I. optuženika kako je on sam po nalogu drugih uzeo svoju poluautomatsku pušku i u ležećeg Milu Brkića ispalio tri metka u gornji dio tijela dok je on ležao potrbuške. Naime, pronađene čahure pripadaju automatskoj puški, a ne poluautomatskoj, a prema suglasnim mišljenjima vještaka Dujelle i Stojadinovića, u trenutku kad se pucalo u Milu Brkića on je izvoru pucanja bio okrenut licem. Ovi dokazi se temelje na materijalnim tragovima, zapisniku o ekshumaciji i očevidu od 11. svibnja 2010. godine kad su pronađene čahure, pa se radi o dokazima koji su prihvaćeni kao objektivni i stručni, jer se ne radi o iskazima svjedoka po čuvenju odnosno kako je to slikovito rekao u svom iskazu svjedok Grgo Brkić o „rekla – kazala“ dokazima.

Obzirom na obranu I. optuženika danu pred istražnim sucem dana 27. svibnja 1997. godine, kojoj optužba daje značaj vjerodostojnosti, i iskaze ispitanih svjedoka koje I. optuženik spominje u obrani, te obranu II. optuženika, valja ukazati da priznanje I. optuženika ipak nije ni detaljno, ni okolnosno. Naime, I. optuženik nije opisao detaljno mjesto događaja, nije opisao, a niti je pitan koje doba dana je bilo, koje oružje su imali ostali obični vojnici za koje spominje da su bili sa njim – Sava Zelić, Jovo Dopud i Milorad Milić. Također nije iznio neke detalje glede identifikacija osoba koje su bile sa njim – imena oca, nadimak, odakle su, a posebice nije iskazivao kako su I. optuženika „ovi drugi primoravali da puca“, sa koje je udaljenosti pucao u pok. Milu Brkića, da li su I. optuženik i ostali za koje je naveo da su bili s njim inkriminirane prigode, nakon inkriminiranog događaja, bilo što komentirali zbog čega je pucano u Milu Brkića, a nije opisivao niti to kako je bio odjeven Mile Brkić.

Nadalje, I. optuženik je naveo da je bio pripadnik 4. lake obrovačke brigade, a prema iskazu svjedoka Radivoja Paravinje i Aleksandra Milića, a i prema podacima o osnivanju Kriznog Štaba TO Obrovac, evidentno je da 19. prosinca 1991. godine 4. laka obrovačka brigada nije bila uopće formirana, pa Radivoj Paravinja i nije mogao biti zapovjednik te brigade na dan 19. prosinca 1991. godine, a prema potvrdi koju je Radivoj Paravinja priložio, isti je počeo obnašati dužnost zapovjednika 4. lake

obrovačke brigade 01. rujna 1993. godine, time da sud nije našao razloga ne prihvatiti iskaz tih svjedoka kao objektivne i uvjerljive.

Dakle, priznanje I. optuženika koju je dao u istrazi, nije dovoljan dokaz temeljem kojeg bi se moglo zaključiti da je isti počinio inkriminirano kazneno djelo, a imajući u vidu manjkavost u tom iskazu, te zapisnik o očevidu od 11. svibnja 2010. godine i nalaze i mišljenja vještaka Dujelle i Stojadinovića, čije nalaze i mišljenja je sud u cijelosti prihvatio kao objektivne i stručne.

U odnosu na II. opt. Davora Tošića, dokaz koji ga tereti je navod svjedoka Dragana Župana kako je njemu Marinko Ljubović pokazao jedne prigode u Rudnicima u Modrinom Selu II. opt. Davora Tošića i rekao da je to taj koji je ubio Milu Brkića, a što da je njemu rekao Aleksandar Milić, ali to po ocjeni ovog suda nije dokaz temeljem kojeg bi se zaključilo izvan svake razumne sumnje da je II. optuženik počinio inkriminirano kazneno djelo. To posebice kad je obrana I. optuženika iz istrage ocjenjena kao nevjerodostojna, nakon što je vještak balističar iznio mišljenje da se radi o čahurama pronađenim na licu mjesta koje potječu od automatske puške. Za zaključak suda da bi II. opt. Davor Tošić usmrtio Milu Brkića nije dovoljno niti to što iz spisa po navodu Dragana Župana slijedi motiv kojeg je ovaj imao za usmrćenje Hrvata, a to je da je „neki njegov Stojan Ušljebrka poginuo početkom rata u borbi za Kruševo“ (I.s. 61) i što iz Smrtnog lista za Stojana Ušljebrku, sina Svetozara, rođenog 08. veljače 1961. godine u Žegarju (I.s. 417), zaista proizlazi da je preminuo 02. kolovoza 1991. godine.

Valja istaći da II. optuženik poriče počinjenje kaznenog djela, a i osobe koje je spomenuo u svojoj prvotnoj obrani I. optuženik, to su svjedoci Sava Zelić, Milorad Milić i Jovo Dopuđ, poriču da su inkriminirane prigode bili nazočni usmrćenju Mile Brkića na način kako je to opisao I. optuženik (I.s. 8 i 9), koji iskazi su prihvaćeni kao uvjerljivi, kada se isti dovedu u svezu sa zapisnikom o očevidu, zapisnikom o ekshumaciji i nalazom i mišljenjem vještaka Dujelle i Stojadinovića.

*

Ubiti civilnu osobu, starca od 80. godina, kako obrana I. optuženika kaže u završnom govoru „na pravdi Boga“, u okolnostima i na način kako je to počinjeno, je nesporno ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Tko je počinitelj tog zločina? Po ovom sudu, optužba nije dokazala da su to I. optuženik i II. optuženik na način kako im se to inkriminira optužnicom.

Iako latinska pravna izreka kaže: „*confessio est regina probationum*“ – priznanje počinitelja/krivca je kraljica svih dokaza, obveza je suda i priznanje provjeriti s ostalim dokazima, jer priznanje mora biti potpuno i potkrijepljeno s drugim dokazima. To zahtijeva *načelo istine* na temelju odredbe čl. 8. ZKP, budući da je sud sa jednakom pažnjom dužan ispitati i utvrditi činjenice koje terete optuženika i koje mu idu i korist.

Prema provedenim dokazima proizlazi da priznanje I. optuženika, dano pred istražnim sucem, nije potkrijepljeno provedenim dokazima, a i sam I. optuženik ga je porekao na glavnoj raspravi.

Ponavlja se, prema nalazima i mišljenjima vještaka patologa i balističara, pok. Mile Brkić nije usmrćen na način niti sa oružjem kako je to opisao u svojoj prvoj obrani I. optuženik Jurjević, a što su vještaci zaključili nakon provedene ekshumacije i očevida.

Budući da po nalazu suda, nakon ocjene svih provedenih dokaza, nije dokazano da su optuženici počinili kazneno djelo za koje se optužuju, sud je iste oslobodio od optužbe.

Odluka o troškovima kaznenog postupka temelji se na odredbi čl. 123. st. 1. ZKP.

**

Kako kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva spada u grupu kaznenih djela koja ne zastarijevaju, za očekivati je da počinitelj ili počinitelji ovog kaznenog djela neće za svoje postupke odgovarati samo pred Bogom i svojom savješću!

U Zadru, 08. lipnja 2011. godine

ZAPISNIČAR:

Kristina Bikić

PREDSJEDNICA VIJEĆA:

Enka Moković, v.r.

PRAVNA POUKA

Protiv ove presude dozvoljena je žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske u roku od 15 dana računajući od dana prijema pisanog otpravka presude. Ako je presuda dostavljena i optuženiku i branitelju, ali u različite dane, žalbeni rok računa se od kasnijeg dana.

Žalba se u odgovarajućem broju primjeraka - za prvostupanjski i drugostupanjski sud i protivnu stranku - podnosi neposredno ovome sudu ili putem pošte preporučenom pošiljkom.

Žalbom se presuda može pobijati zbog bitne povrede odredaba kaznenog postupka, povrede kaznenog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, te zbog odluke o kazni, troškovima kaznenog postupka, imovinskopravnom zahtjevu i zbog odluke o oduzimanju imovinske koristi.

DNA

1. ŽDO Zadar, na broj KT-266/97;
2. I. opt. Milan Jurjević, Obrovac, Put Fortice br. 7;
3. II. opt. Davor Tošić, Stanišić, Sombor, Strossmayerova br. 122, Republika Srbija;
4. Branitelj I. opt. Ivica Ivanić, odvjetnik iz Zadra;
5. Branitelj II. opt. Rikardo Perković, odvjetnik iz Zadra;
6. U spis.

- Iva Vrtić, kći pok. Mile, Zadar, Nikole Tesle 113,
- Nediljka Zubčić, kći pok. Mile, Zadar, Šibenska 9H (kod Brajković);
- Željko Karamarko, sin pok. Jose, Kruševo (kao sin kćeri pok. Mile Brkića – pok. Zorke Karamarko);
- Milorad Brkić, sin pok. Nediljka, Zadar, Antuna Barca 3G (kao sin sina pok. Mile Brkića – pok. Nediljko Brkić);
- Marin Brkić, sin pok. Grge, Zadar, Ravska br. 5 (kao sin sina pok. Mile Brkića - pok. Grgo Brkić).